

Του Berny Sèbe,
Λέκτορα αποικιακών σπουδών στο Πανεπιστήμιο του Birmingham
Αρχικό άρθρο: **http://tinyurl.com/m2nosjg**
Μετάφραση:
Πάνος Ντούλας *

Ας το παραδεχτούμε: ένας όρος που κάποτε ήταν γεμάτος ελπίδες για τη Μέση Ανατολή, η ιδέα της «Αραβικής Άνοιξης» έχει γίνει απλώς καταθλιπτικός.

Μια ποικιλία από ανθρωπιστικές καταστροφές ακολούθησαν το πέρασμά της – σκεφτείτε την ανείπωτη βία από το λεγόμενο Ισλαμικό Κράτος ή τη διάλυση του κοινωνικού και πολιτικού ιστού της Λιβύης. Στην Αίγυπτο, η φανατική συνήθεια να αφήνουν το στρατό να εκλέγει τους κυβερνήτες της χώρας έχει επιστρέψει. Αλλού, όπως στο Μπαχρέιν, οι εξεγέρσεις καταπνίγονται εν τη γενέσει τους ή καταστέλλονται με τη βοήθεια ισχυρών αστυνομικών δυνάμεων και έχουν σιγήσει για τα καλά.

Και όμως, το λίκνο της Αραβικής Άνοιξης είναι και πάλι στην πρωτοπορία. Με την ειρηνική εκλογή του Beji Caid Essebsi, η Τυνησία, η πρώτη αραβική χώρα όπου οι λαϊκές διαμαρτυρίες αποδείχθηκαν αρκετές για την απαλλαγή από τη δικτατορία, μόλις έδειξε στον κόσμο ότι η ομαλή διαχείριση μιας επανάστασης είναι πάντα μια βιώσιμη επιλογή.

Κρατώντας το όνειρο ζωντανό.

Σε τέσσερα μόλις χρόνια, η Τυνησία έχει διανύσει το σύνολο του [πολιτικού] κύκλου: από την εκδίωξη ενός φαινομενικά ισόβιου Προέδρου στην εκλογή Συντακτικής Βουλής, στη θέσπιση ενός νέου Συντάγματος και στην οργάνωση πλήρως δημοκρατικών βουλευτικών και προεδρικών εκλογών.

Έχει πλοηγηθεί με επιτυχία στα θολά νερά της μετεπαναστατικής αστάθειας, όταν το μέλλον μιας χώρας γίνεται τόσο ανοιχτό που ο πειρασμός να χρησιμοποιήσει κανείς πολιτική βία μπορεί να είναι πολύ ισχυρότερος από την πειθαρχία που απαιτείται για να υποκύψει στην ετυμηγορία της κάλπης.

Υπήρξαν, λυπηρά, μερικές περιπτώσεις πολιτικών δολοφονιών, αλλά οι ισχυρές αντιδράσεις τόσο από την κοινωνία των πολιτών όσο και από τους πολιτικούς διασφαλίσανε ότι η

πολιτική διαδικασία δεν θα καταντούσε ανοιχτή ένοπλη σύγκρουση. Ομοίως, έχουν καταδικαστεί από το σύνολο των πολιτικών διάφορες περιπτώσεις επίδειξης δύναμης από εξτρεμιστικές ομάδες, περιθωριοποιώντας έτσι τις βίαιες ομάδες των τζιχαντιστών.

Στο τέλος, οι δεκαετίες της κρατικής δέσμευσης στην εκπαίδευση και την ανάπτυξη έδωσαν αποτελέσματα, εξασφαλίζοντας ότι ο πολιτικός διάλογος παρέμεινε ο προτιμώμενος τρόπος διαπραγμάτευσης για την πλειοψηφία του πληθυσμού.

Ο σωστός δρόμος

Μόλις οι σκληρές διαπραγματεύσεις γεννήσαν ένα νέο Σύνταγμα (το τρίτο στην ιστορία της χώρας, μετά από αυτά του 1861 και του 1959), οι πολίτες της Τυνησίας είχαν τη δυνατότητα να επιλέξουν ελεύθερα την πορεία της χώρας τους. Τον περασμένο Οκτώβριο, έδειξαν την απογοήτευσή τους για τους κύριους νικητές της Συντακτικής Βουλής, και σχεδόν το 40% ψήφισε το κόμμα Tounès του Nidda Essebsi – το οποίο υποστηρίζει τον κοσμικό χαρακτήρα του κράτους, τη σοσιαλδημοκρατία και το φιλελευθερισμό.

Το κόμμα αυτό συνελήφθη ως αντίδραση στην απειλή ενός υπερ-εξισλαμισμού της κοινωνίας της Τυνησίας, καθώς και για τη διατήρηση των ιδρυτικών αρχών της Τυνησίας από την ανεξαρτησία της από τη Γαλλία το 1956. Έχει επικριθεί συχνά για το γεγονός ότι επέτρεψε σε ορισμένες πολιτικούς του κόμματος του Συνταγματικού Δημοκρατικού Συναγερμού του Μπεν Αλί (RCD) να ανακτήσουν την ισχύ τους στη μετεπαναστατική Τυνησία.

Και στο 88ο έτος του, ο εκλεγμένος Πρόεδρος δύσκολα μπορεί να θεωρηθεί ως ένας νεοφερμένος. Διετέλεσε μέλος του εθνικιστικού κόμματος του Neo-Destour, που αγωνίστηκε από το 1930 και μετά για να αποκτήσει την ανεξαρτησία της η Τυνησία, και στη συνέχεια υπηρέτησε σε διάφορους επιτελικούς ρόλους στην κυβέρνηση του πρώτου προέδρου της χώρας, Χαμπίμπ Μπουργκίμπα.

Ο Essebsi ήταν επίσης ο πρώην Πρόεδρος της Βουλής της Τυνησίας στη διακύβέρνηση του Ben Ali στις αρχές της δεκαετίας του 1990, και ήταν ο πρώτος πρωθυπουργός της μετα-Μπεν Αλί μεταβατικής περιόδου για εννέα μήνες το 2011.

Αλλά οι περγαμηνές του δεν σημαίνουν ότι η κληρονομιά της Επανάστασης είναι υπό απειλή. Αντιθέτως, αυτό αποδεικνύει ότι υπήρξε εξαιρετικά καλή διαχείριση της μεταβατικής περιόδου, και ότι η πολιτική κουλτούρα της χώρας είναι αρκετά ώριμη για να επιλέξει το πολιτικό μέλλον της ειρηνικά και δίκαια.

Οι βουλευτικές και προεδρικές εκστρατείες του 2014 ήταν έντονες, με μια πραγματική πολιτική συζήτηση να λαμβάνει χώρα.

Αλλά η πλειοψηφία των Τυνήσιων αποφάσισαν ότι ήθελαν η χώρα να παραμείνει κοσμική, και έχουν αναθέσει τώρα σε ένα κόμμα με έμπειρα στελέχη να αντιμετωπίσει τα βασικά προβλήματα που έχουν αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια: την ανασφάλεια, την απειλή του εξτρεμισμού, του πληθωρισμού και, πάνω απ 'όλα, την ανεργία.

Φυγή προς τα μπρός

Βεβαίως, το έργο είναι τιτάνιο, και οι υψηλές προσδοκίες θα το καταστήσουν ακόμη πιο πολιτικά επικίνδυνο. Αλλά είναι καλός οιωνός ότι ο απερχόμενος Πρόεδρος, Moncef Marzouki, αναγνώρισε τελικά την ήττα του, ενώ ο Rached Ghannouchi, Πρόεδρος του ισλαμιστικού κόμματος Ennahda, εμμέσως στήριξε τον Essebsi μεταξύ των δύο γύρων, εξασφαλίζοντας σε όλους ότι δεν υπήρχε κανένας κίνδυνος επιστροφής στη δικτατορία.

Επίσης, ο Essebsi ίδιος αναφέρεται συχνά στο Κοράνι στις δημόσιες εμφανίσεις του – μια σαφή τακτική για την άμβλυνση των φόβων των μετριοπαθών ισλαμιστών.

Ενώ άλλα κράτη γύρω της παραπατάνε και καταρρέουν σε τρομακτική, και ίσως δυσεπίλυτη βία, η Τυνησία έχει δείξει ότι διαθέτει την πολιτική ωριμότητα που είναι αναγκαία όχι μόνο για να παίξει με τους κανόνες της δημοκρατίας, αλλά και για να αποδεχθεί το αποτέλεσμα πλουραλιστικών εκλογών, αγωνιζόμενη ταυτόχρονα εναντίον του εξτρεμισμού.

Πράγματι, η χώρα φαίνεται να είναι αντάξια της φήμης της διάσημης προκατόχου της, Καρχηδόνας, την οποία εξήρε ο Αριστοτέλης για την πολιτική της οργάνωση που θεωρούσε από πολλές απόψεις ανώτερη από όλους τους άλλους. Ένας φάρος στην αρχαία Μεσόγειο, δυόμισι χιλιετίες πριν, η Τυνησία μόλις έδειξε στον κόσμο ότι μπορεί ακόμα να είναι ένας φάρος ειρηνικής αλλαγής και πεφωτισμένης δημοκρατίας στον αραβικό κόσμο στον 21ο αιώνα.

* Αχαρνές, 26/12/2014,
pandou.paron@gmail.com